

Vzhůru na Lysou

Organizovaně – Lysaři

Na Lysou horu míří téměř každodenně řada lidí. V první řadě mezi nimi můžeme najít ty, kteří sem vystupují – dalo by se říci – organizovaně. Jsou to členové Klubu českých turistů Lysá hora Ostravice (pojmenovaného jako Klub přátel Lysé hory), zvaní **Lysaři**. Tento odbor vznikl v roce 1981 a založila jej skupina nadšenců okolo Lubomíra Michalce. Tito bývalí horníci a hutníci začali výstupy evidovat a počítat. Zprvu stačila k prezentaci nástěnka, která byla umístěna na Ostravici nedaleko železniční stanice. Později byly založeny internetové stránky.

V současné době je předsedkyní odboru Juliana Feráková. Na stránkách Lysařů můžeme najít jednak galerii výstupů za jednotlivé měsíce, ale také čestnou galerii a rekordmany za daný rok.

Lysaři, kteří absolvují výstup, vhodí lístek se svým evidenčním číslem, datem výstupu a pořadím výstupu do schránky na Bezručově chatě. Lístky jsou evidovány a vyhodnocovány. Za každý rok je z nich patrný celkový počet výstupů, průměrný počet výstupů v daném měsíci a zároveň celkový počet výstupů za celkovou dobu evidence.

V roce 2020 byl rekordmanem mezi muži Peter Balko s 304 výstupy a Marcela Konečná s 286 výstupy.

Zároveň jsou každoročně udělována ocenění za jubilejní výstupy na beskydskou královnu. Za dva tisíce výstupů je to platinový odznak, za tisíc výstupů diamantový odznak, za pět set výstupů zlatý odznak, za 250 výstupů stříbrný odznak a konečně za 100 výstupů odznak bronzový.

V čestné galerii jsou výstupy rozděleny po tisícovkách od kategorie od 1 000 výstupů po kategorii 6 000 výstupů a více.

V čele galerie figuruje **Jaroslav Doležal** z Ostravy, který od 10. prosince 1961 **vystoupal na nejvyšší beskydský vrchol 6 134krát**. Tento jeho celoživotní výkon byl zaregistrován do České databanky rekordů Agentury Dobrý den dne 30. září 2016. Na Lysou horu vystupoval nejčastěji z Malenovic či z Ostravice. Dvěšestkrát dobyl vrchol na lyžích a stošestkrát na kole. Pokud během dne absolvoval výstupů více, dle pravidel se mu započítával jen jeden výstup. Motivací Jaroslava Doležala je především láska k pohybu a k přírodě.

Přehled časů západů slunce z vyhlídkové lavičky na vrcholu

Jaroslav Doležal, známý pod populární přezdívkou „Moje Lída“, ke svým výstupům říká: „Jezdím ranním vlakem ve tři čtvrtě na pět z Ostravy, v šest jsem na Ostravici. Tak asi za hodinu a půl na Lysé. V hlubokém sněhu to trvá déle. Za příznivých podmínek stíhám vlak v devět z Ostravice. Musím být doma kolem desáté, jinak bych měl průšvih.“

Na Lysou horu v mládí nechodíval a s jejím pravidelným zdoláváním začal až v roce 1991, kdy odešel do předčasného důchodu. Dříve chodíval hlavně na Ondřejník, na Lysé byl poprvé až v roce 1962. Jeho nejoblíbenější trasa je z Ostravice, nejoblíbenějším místem je Butořanka či místo nad Větry, ze kterého je vidět pět beskydských přehrad – Šanci, Olešnou, Bašku, Žermanice a Těrlicko. Nejnejoblíbenějším místem je samotný vrchol, když tam moc vyfukuje. Nejextrémnější výstupy jsou samozřejmě v zimě, kdy je zase Lysá za mrazivého a slunečného počasí nejkrásnější. O proměně Lysé hory v posledních letech Jaroslav Doležal říká, že se změnila tak o dvě stě procent. Přibýlo lidí a mnoho mladých hledí jen na čas a zapomenou vnímat okolní krásu.

Na otázku, proč tam pořád chodí, tehdy odpověděl: „Jeden člověk, který tam také chodí, řekl, že to dělá proto, že má nohy. Něco na tom je.“

V lednu 2017 se naposledy na Lysou horu ve svých 88 letech vypravil Václav Šigut z Janovic (* 1929–† 2019). Jeho poslední výstup měl pořadové číslo 2 220.

Ve skutečnosti byl počet jeho výstupů ještě vyšší, protože je začal počítat až od svých šedesáti let, kdy začal na Lysou horu chodit pravidelně se svým kamarádem. Chodíval tam totiž už před válkou v letech 1948 až 1950, kdy na vrcholu nebyl ani vlek, meteorologická stanice ani televizní vysílač. Tehdy se na Lysou vydával třeba jen pětkrát do roka a při mnoha výšlapech nikoho nepotkal. Po túře si večer zašel i zatancovat, jelikož působil ve folklórním souboru Ondráš v Janovicích. Od šedesátky začal mít Lysou na programu jedenkrát týdně, později od šedesáti pěti let až třikrát týdně. Nahoře vždy potkal řadu kamarádů a při oblíbených posezeních se zapomnělo na starosti každodenního života. Na Lysé až do osmdesátky slavíval i své narozeniny. Sám na vlastní kůži poznal, jak může být výstup na Lysou horu v zimě nebezpečný. Jednou nezabočil v zatáčce a zapadl do hlubokého sněhu. Horská služba ho tehdy musela svézt dolů na Papežov. Vzpomíná taky na Velké větry, jak tam kolikrát foukalo tak silně, až to křivilo hůlky. V posledních letech chodíval nahoru se svým vnukem, který převzal tuto pomyslnou lysohorskou štafetu.

V roce 2014 se stal členem KPLH **Michal Kuchař** z Dobratic na Frýdecko-Místecku. V roce 2016 vytvořil nový rekord, který se týkal **dosažení nejvyššího možného počtu výstupů během jednoho roku**. Začátkem roku se „pustil do díla“, nakonec pokořil Lysou horu tisíckrát a stal se toho roku Králem Lysé hory. V době přípravy na extrémní závod Lysá hora 24 hodin zvládl v jednom dni i osm výstupů. Jubilejní tisícovka tehdy padla na Silvestra, kdy se na Lysou s ním vydala početná skupina jeho kamarádů. „Kuchťu“ převlékli do kostýmu krále a cestou skandovali „Ať žije král!“ Byl to pro něj vskutku extrémní rok a v následujících letech už se na Lysou začal vydávat jen tak lehce.

Individuálně

Hodně lidí se na Lysou horu vydává s přáteli, kamarády, známými či se spolupracovníky. V posledních letech je to takové tradiční místo, kam zamířit, když chcete s někým na hory, a zároveň je to také cíl, do kterého se klidně můžete vydat sami. Je to skvělá příležitost, jak si vyčistit hlavu, nechat v údolí všechny starosti a problémy a plně všemi smysly vnímat nejen svůj dech při zdolávání slušné porce převýšení, ale především si plně užít okolní přírodu a pokochat se okolními výhledy. Podmínkou nemusí být ani sluníčkové počasí. I výstupy v mlze mají své neopakovatelné kouzlo, a což teprve, když zažijete inverzní počasí! Ta krása kolem vám přijde až neskutečná.

Výtlač kočárků

V roce 2002 se konal poprvé organizovaný výtlač kočárků na Lysou horu. Autorem této myšlenky byl Jan Nosek (tehdy s jedním potomkem) a akce se tehdy zúčastnilo celkem 12 „osádek“. V druhém ročníku se sešlo již na čtyřicet osádek a akci podpořil ČRo 1 Radiožurnál a Tisícovky.cz. Ve třetím ročníku se Jan Nosek vydal s dalšími dvěma potomky a akce se toho roku zúčastnil i spoluautor projektu Tisícovky.cz Michal Holub. Od 11. ročníku, pořádaného v roce 2012, přebrali organizování akce Renata a Martin Stillerovi, organizátoři tradičních festivalů Cyklocestování.

Trasa s kočárkem vede po 8,5 kilometru dlouhé trase po asfaltové silnici směřující z Papežova až na vrchol Lysé hory. Pro sestup s kočárkem je využívána tatáž trasa.

Komentované výstupy

Řadu let organizuje Turistické informační centrum Frýdek-Místek v letním období komentované výstupy na Lysou horu. Organizační pokyny k těmto akcím a rezervaci k účasti je možno nalézt na webových stránkách TIC Frýdek-Místek.

V roce 2020 byl tento projekt ozvláštněn dvěma tematickými výstupy.

V prvním případě se jednalo o výstup „Po stopách zbojníka Ondráše“, kdy byl výstup organizován za doprovodu Lašského krále a jeho družiny. Díky zajímavému vyprávění se výstup stal především pro děti velmi poutavým, neboť nad Lukšincem na ně čekalo velké dobrodružství.

Další organizovaný výstup byl za západem slunce. I tento výstup byl doplněn zajímavým povídáním o Lysé hoře, její historii i současnosti.

